

REPUBLICA MOLDOVA
COMISIA NAȚIONALĂ a PIETEI FINANCIARE

Proiect

ÎNREGISTRAT:
Ministerul Justiției
al Republicii Moldova

Ministra _____ Veronica MIHAILOV-MORARU
nr. _____ din _____ 2023

HOTĂRÂRE

_____ 2023

Nr. _____

*Cu privire la aprobarea Regulamentului privind
cerințele de creditare responsabilă aplicate
furnizorilor de servicii de finanțare participativă*

În temeiul art. 5 alin. (3), art.30 alin. (3) și art. 48 alin. (2) din Legea nr. 181/2023 privind serviciile de finanțare participativă (Monitorul Oficial al Republicii Moldova, 2023, nr. 272-273 art. 470),

Comisia Națională a Pieței Financiare HOTĂRĂȘTE:

1. Se aprobă Regulamentul privind cerințele de creditare responsabilă aplicate furnizorilor de servicii de finanțare participativă (se anexează).
2. Prezenta Hotărâre intră în vigoare la data publicării în Monitorul Oficial al Republicii Moldova.

Dumitru BUDIANSCHI,
PREȘEDINTE

REGULAMENT
privind cerințele de creditare responsabilă
aplicate furnizorilor de servicii de finanțare participativă

Capitolul I
DISPOZIȚII GENERALE

1. Prezentul Regulament are drept obiect reglementarea cerințelor de evaluare a bonității potențialilor debitori-consumatori anterior plasării ofertei de finanțare participativă a împrumuturilor de consum pe platformă.

2. Prevederile prezentului Regulament nu se aplică împrumuturilor de consum garantate integral pe întreaga perioadă de derulare cu mijloace bănești (depozit-garanție) la o bancă.

3. Noțiunile utilizate în prezentul Regulament au semnificațiile prevăzute în Legea nr. 202/2013 și Legea nr. 181/2023 privind serviciile de finanțare participativă.

4. În sensul prezentului Regulament, noțiunile utilizate au următoarele semnificații:

1) **împrumut de consum** – finanțare rambursabilă contractată de debitorul-consumator prin intermediul furnizorului de servicii de finanțare participativă în condițiile Legii nr. 181/2023;

2) **raportul dintre serviciul datoriei și venituri (în continuare – RSDV)** – raportul dintre serviciul datoriei și venitul mediu al debitorului-consumatoru, exprimat în procente, astfel cum este reglementat la capitolul III;

3) **serviciul datoriei** – valoarea costurilor lunare de deservire a datoriei totale a consumatorului-debitor, astfel cum este reglementat la capitolul III;

4) **venitul mediu al consumatorului-debitor** – venitul net mediu lunar al consumatorului, utilizat la determinarea bonității acestuia la plasarea ofertei de finanțare participativă a împrumuturilor de consum, astfel cum este reglementat la capitolul III.

5) **venituri confirmate** – veniturile efectiv încasate, ce pot fi confirmate documentar din surse oficiale deținute de autorități publice, bănci, societăți financiare nonbancare și/sau birouri ale istoriilor de credit, din țară sau străinătate, inclusiv remitențele care pot fi confirmate documentar, precum și veniturile confirmate în baza documentelor primare cu regim special, prevăzute în Hotărârea Guvernului nr. 294/1998 cu privire la executarea Decretului Președintelui Republicii Moldova nr. 406-II/1997.

Capitolul II
PRINCIPIILE DE CREDITARE RESPONSABILĂ.
EVALUAREA BONITĂȚII DEBITORULUI-CONSUMATOR

5. Anterior plasării ofertei de finanțare participativă a împrumuturilor de consum pe platformă, furnizorul de servicii de finanțare participativă (în continuare – furnizori) trebuie:

1) să evalueze bonitatea debitorului-consumator, bazându-se pe informații din surse oficiale care să documenteze veniturile confirmate, obligațiile financiare

asumate și garanțiile constituite și pe alte informații disponibile despre debitorul-consumator, care pot afecta bonitatea acestuia, potrivit prezentului Regulament;

2) să se bazeze cu preponderență pe principiul rambursării împrumutului de consum din venitul confirmat al consumatorului-debitor, și nu pe recuperarea forțată din contul garanțiilor personale, reale sau de altă natură, instituite la acordarea împrumutului de consum sau din contul modificării valorii bunului gajat, sau din contul altor active ale debitorului-consumator;

3) să se asigure că capacitatea de a-și îndeplini obligațiile în temeiul contractului de împrumut de consum nu se bazează pe așteptări privind creșterea sursei de venit a acestuia;

4) să efectueze evaluările în mod obiectiv, bazându-se pe informațiile utilizate pentru evaluarea bonității și ținând cont de sustenabilitatea veniturilor debitorului-consumator, istoria de credit, factorii obiectivi privind diminuarea veniturilor și toate obligațiile financiare existente, cunoscute furnizorului;

5) să asigure stabilirea graficului de rambursare a împrumutului de consum în tranșe periodice și relativ egale, în descreștere sau, după caz, în concordanță cu periodicitatea obținerii veniturilor de către consumator, fără amânarea plății în apropierea scadenței acestuia, în vederea evitării concentrării plăților și îndatorării excesive a debitorului-consumator.

6. Evaluarea bonității unui debitor-consumator reprezintă evaluarea de către furnizor a capacității debitorului-consumator de a-și asuma o anumită obligație în temeiul contractului de împrumut de consum pe care acesta ar putea să o onoreze împreună cu alte obligații financiare și garanții deja asumate.

7. Decizia furnizorului privind plasarea ofertei de finanțare participativă a împrumuturilor de consum pe platformă trebuie să se bazeze pe o evaluare prudentă a capacității debitorului-consumator din care să rezulte capacitatea acestuia de a rambursa *valoarea totală plătită* pe durata contractului de împrumut de consum.

8. În cazul constituirii garanțiilor personale, furnizorul trebuie să se asigure că fidejutorul este informat cel puțin în privința prevederilor Codului civil privind obligațiile fidejutorului.

9. La evaluarea bonității unui debitor-consumator, furnizorul asigură colectarea și evaluarea informațiilor cu privire la:

1) veniturile confirmate ale debitorului-consumator, diversitatea, sustenabilitatea, dinamica posibilă a veniturii în viitor în baza factorilor obiectiv cunoscuți;

2) obligațiile debitorului-consumator în temeiul contractelor de credit în curs de executare cumulate cu obligațiile de plată care pot deriva din oferta de finanțare participativă a împrumuturilor de consum, precum și alte obligații financiare ale acestuia pe baza unui volum suficient de informații obținute inclusiv de la debitorul-consumator și, după caz, pe baza consultării bazei de date relevante;

3) istoria de credit a debitorului-consumator, obligațiile de credit restante și alte informații despre îndeplinirea necorespunzătoare a obligațiilor financiare curente sau anterioare de către debitorul-consumator, inclusiv a obligațiilor sub formă de sancțiuni pecuniare (contravenționale, penale etc.);

4) impactul circumstanțelor confirmate de debitorul-consumator sau cunoscute de furnizor asupra situației financiare a debitorului-consumator, precum și al altor factori, care pot afecta capacitatea acestuia de a-și îndeplini

obligățiile financiare, inclusiv cele rezultate din obligațiile de plată care derivă din oferta de finanțare participativă a împrumuturilor de consum, care pot provoca probleme financiare sau îndatorarea excesivă a debitorului-consumator.

10. Informația specificată la pct. 9 se contrapune de către furnizor cu datele din sursele oficiale accesibile relevante pentru evaluarea bonității debitorului-consumator sau din alte surse relevante care confirmă veniturile/obligațiile financiare ale acestuia.

11. În cazul constatării divergențelor dintre obligațiile financiare declarate de debitorul-consumator și cele preluate din birourile istoriilor de credite și/sau din alte surse oficiale disponibile, se va considera valoarea mai mare dintre cele două.

12. În cazurile în care debitorul-consumator este angajat într-o activitate individuală, desfășoară activitate în baza patentei de întreprinzător, efectuează lucrări sezoniere și primește venituri neregulate, furnizorul va recunoaște caracterul regulat al venitului în situația în care se vor confirma cel puțin 3 încasări în 6 luni consecutive efectuate pe parcursul ultimelor 12 luni anterior plasării ofertei de finanțare participativă a împrumuturilor de consum. În cazul în care debitorul-consumator primește venituri sub formă de dividende, furnizorul va recunoaște caracterul regulat al venitului, luând în calcul dividendele încasate pe parcursul ultimelor 12 luni până la plasarea ofertei de finanțare participativă a împrumuturilor de consum.

13. În cazul în care contractul de împrumut de consum este atașat la cursul unei valute, iar debitorul-consumator primește venituri în monedă națională, furnizorul trebuie să țină cont de riscul valutar și să aplice limita RSDV de 30 la sută.

Capitolul III

RAPORTUL DINTRE SERVICIUL DATORIEI ȘI VENITURI

14. Indicatorul RSDV se aplică tuturor împrumuturilor de consum, reglementate de Legea nr. 181/2023.

15. Înainte de a calcula RSDV pentru oferta de finanțare participativă a împrumuturilor de consum, furnizorul va verifica, din sursele oficiale accesibile, informația privind veniturile confirmate ale debitorului-consumator și informația privind obligațiile rezultate din obligațiile de plată care derivă din ofertele de finanțare participativă a împrumuturilor de consum valabile în ziua plasării acesteia.

16. Furnizorul este obligat să obțină rapoartele de credit aferente debitorului-consumator respectiv, care să conțină informația necesară în vederea calculării RSDV, de la toate birourile istoriilor de credit licențiate, inclusiv prin intermediul schimbului de informații între acestea. Furnizorul nu poartă răspundere de calitatea datelor oferite de birourile istoriilor de credit.

17. RSDV nu trebuie să depășească 40 la sută, cu excepția cazurilor specificate la pct. 20 și pct. 22.

18. În cazul refinanțării unui împrumut de consum debursat anterior, valoarea deservirii acestuia va fi substituită, în calcul, cu valoarea deservirii împrumutului de consum nou.

19. RSDV se calculează conform formulei:

$$RSDV = \frac{\text{Serviciul datoriei}}{\text{Venitul mediu lunar}} \times 100\%$$

unde:

Serviciul datoriei – valoarea medie lunară a costurilor de deservire a datoriei totale cunoscute furnizorului la etapa evaluării bonității debitorului-consumator, calculată ca sumă a plăților medii lunare calculate pentru toate creditele, împrumuturile și împrumuturilor de consum ale debitorului-consumator la momentul plasării ofertei de finanțare participativă a împrumuturilor de consum împreună cu plata medie lunară aferentă împrumutului de consum în cazul în care acesta este contractat. Plata medie lunară aferentă unui credit/împrumut/împrumut de consum se calculează ca raport dintre valoarea creditului/împrumutului/împrumutului de consum, a dobânzii și a altor plăți aferente și scadența reziduală a creditului/împrumutului/împrumutului de consum în luni.

Venitul mediu lunar – venitul mediu lunar al debitorului-consumator, care deține un caracter regulat în cazul în care debitorul-consumator l-a realizat în cel puțin ultimele șase luni disponibile pentru evaluare, dar nu mai mult de 12 luni până la plasarea ofertei de finanțare participativă a împrumuturilor de consum, calculat după deducerea obligațiilor fiscale specificate în legislația în vigoare (net). În calculul venitului mediu lunar se vor include doar veniturile confirmate regulate, pe care furnizorul le recunoaște drept sustenabile, ținând cont de prevederile pct. 9, iar sustenabilitatea pe termen lung a venitului va fi, de asemenea, evaluată de furnizor.

20. Pentru împrumuturile de consum cu rata flotantă a dobânzii (care poate fi modificată în mod regulat sau în conformitate cu termenele și condițiile specificate în contractul de împrumut de consum pe durata de valabilitate a acestuia), furnizorul trebuie să efectueze un test de sensibilitate la rata dobânzii și să se asigure că debitorul-consumator va putea onora obligațiile aferente împrumutului de consum dacă rata dobânzii crește. În cadrul testului de sensibilitate, la calcularea RSDV, furnizorul trebuie să utilizeze rata aplicabilă dobânzii pentru împrumutul de consum nu mai mică decât cea prevăzută în contract, plus 4 puncte procentuale. Valoarea RSDV obținută urmare a testului de sensibilitate al ratei dobânzii la împrumutul de consum nu trebuie să depășească nivelul de 55 la sută, cu excepția cazului specificat la pct. 22, pentru care se va aplica nivelul de 70 la sută.

21. Prin derogare de la prevederile prezentului Regulament, în cazul imposibilității demonstrării venitului confirmat al debitorului-consumator, mărimea maximă cumulativă a serviciului datoriei lunare a acestuia nu va depăși:

1) 40 la sută din cuantumul minim garantat al salariului în sectorul real, stabilit de Guvernul Republicii Moldova, sau

2) 40 la sută din valoarea medie lunară a costurilor de deservire a creditelor/împrumuturilor/împrumuturilor de consum, achitată de debitorul-consumator cel puțin în 3 luni din ultimele 6 luni până la plasarea ofertei de finanțare participativă a împrumuturilor de consum. Prevederea nu se aplică în

cazul în care debitorul-consumator, pe parcursul ultimelor 12 luni până la plasarea ofertei de finanțare participativă a împrumuturilor de consum, a înregistrat cel puțin o plată expirată mai mare de 30 de zile la deservirea oricărui credit/împrumut/împrumut de consum.

22. RSDV al consumatorului-debitor poate fi mai mare cu până la 15 puncte procentuale decât valoarea specificată la pct. 13 și pct. 17, atunci când venitul mediu lunar al consumatorului-debitor, descris la pct. 19, depășește cel puțin de două ori mărimea salariului mediu lunar pe economie, prognozat, aprobat de Guvernul Republicii Moldova pentru anul în care se plasează oferta de finanțare participativă a împrumuturilor de consum.